

Dansk mad i danske supermarkeder.

Endnu en gang må jeg undres, når jeg er ude at handle og ser alle de udenlandske grøntsager og frugter, som fylder butikkernes hylder, netop nu hvor det er højsæson for mange danske produkter. Gennem hele sæsonen for danske jordbær har et lokalt supermarked kun solgt tyske bær. Selv da hedebløgen fik jordbærmarkerne til at svømme i modne bær, og avlerne havde problemer med at afsætte bærrerne, havde dette supermarked stadig kun tyske bær (og priserne var helt i bund). Hvor er det ærgerligt at mange danskere skal spises af med champignon fra Polen, broccoli fra Spanien, æbler fra Chile, tomater fra Holland og hvidløg fra Frankrig, når produkterne gror og vokser på danske marker eller i danske væksthuse.

Mange af os husker stadig den udsendelse fra Spanien, hvor vi fik indsigt i den massive brug af kunstgødning og sprøjtemidler. I nogle tilfælde var der brugt sprøjtemidler, som ikke er godkendt i Danmark. At købe dansk er dog ingen garanti for, at der ikke findes rester af sprøjtegifte, men der måles ofte lavere værdier af sprøjtegifte i danske fødevarer end i udenlandske.

Også meget kød er fra udlandet – oksekød fra Italien, lam fra New Zealand og billige pangasius-fisk fra Vietnam. Millioner af friskfangede danske spisefisk som rødspætter, torsk og kuller ender som fiskemel eller minkfoder, fordi fiskerne ikke kan sælge dem til den mindste pris, som de sammen med EU har fastsat. Sidste år blev 1.452.273 kilo friskfanget spisefisk overhældt med farve og kørt til fiskemelsfabrikkerne. Det er en stigning på næsten 392 procent i forhold til året før, viser tal fra Danske Fiskeres Producent Organisation (DFPO). Mindsteprisen på fisk skal sikre fiskerne en minimumsindtægt. Hvis ingen vil give den, køber fiskernes egen organisation fiskene til mindsteprisen. Det får de støtte til fra EU og derefter går turen til fiskemelsfabrikken. Ifølge foreningen er det især billige fisk fra Asien, der har presset rødspætter ud. 90 procent af verdens pangasius-fisk kommer nu fra Vietnam. I Danmark kan fiskerne ikke sælge deres fisk, mens produktionen af fisk i Vietnam er blevet så omfattende, at Verdensnaturfonden (WWF) nu advarer om de sociale og bakteriologiske risici ved den intensive monokultur og om omfattende ødelæggelser af miljøet. Kraftige regnskyl har allerede oversvømmet tusindvis af fiskedamme gravet af små farmere langs Mekongfloden. Flodbredden ødelægges, og hvis fiskene bliver syge, og der udbryder en epidemi, kan det få store sociale konsekvenser for lokalsamfundene.

Hvad er så problemet?

Hvorfor bugner de danske kølediske så ikke af danske fødevarer? Egentlig tror jeg at mange supermarkeder gerne vil købe danske produkter, men de får det ikke tilbudt fra deres indkøbscentral. Eller også vælger de at købe de billigste produkter, som ofte ikke er danske. Måske vælger størstedelen af os efter prisen, når vi står over for valget mellem en lammekølle fra New Zealand eller en dansk. Indkøberne i de store kæder vælger ofte efter de billigste produkter. Et porrepakkeri ved Lammefjorden lukkede for et par år siden og avlerne måtte lade alle de gode porrer stå på marken, fordi prisen var få øre dyrere end de udenlandske. Et andet eksempel er Danmarks største kartoffelcentral i Grindsted,

som er gået i betalingsstandsning, hvilket berører ca. 80 avlere. Konkursen skyldes, at de store supermarkeder presser priserne på kartofler i bund. Hvis fiskerne eller grønt- og frugtavlerne sætter priserne yderligere ned kan de simpelthen ikke leve af det. Der er hård konkurrence fra udlandet bl.a. er arbejdskraften billigere end her.

Selv er jeg en af dem der gerne så flere danske produkter i de danske supermarkeder, må jeg da også indrømme, at det er dejligt at kunne købe citroner og mandler samt andre varer, som ikke dyrkes herhjemme. Det i orden at kunne købe de udenlandske produkter – især når det ikke er sæson for de danske. Men indkøberne i de store kæder kunne godt tænke lidt mere dansk til glæde for forbrugerne og avlerne. Dette er tænkt som et godt emne til en dejlig sensommer middag på terrassen, hvor der grilles laks fra Norge og spises jordbær fra Tyskland...